

УДК 159.98-051:159.944]:005.963

DOI <https://doi.org/10.32782/academ-ped.psyh-2025-2.17>

Маріанна КОМПАНОВИЧ

кандидатка психологічних наук,

завідувачка кафедри психології та соціально-гуманітарних наук,

Львівський інститут Приватного акціонерного товариства

«Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

mar.kompanovich@gmail.com

ORCID: 0000-0002-7670-1714

Олена ПЕТРИНИЧ

старша викладачка кафедри психології та соціально-гуманітарних наук,

Львівський інститут Приватного акціонерного товариства

«Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

petrunich@ukr.net

ORCID: 0000-0002-6426-5548

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ В ІНТЕГРАТИВНІЙ МОДЕЛІ СУПЕРВІЗУВАННЯ ІДЕЙ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ А. АДЛЕРА

Анотація. Мета: стаття присвячена теоретичній розвідці основних засад і методології супервізії, способам зрозуміти й описати процес супервізування, з огляду на потреби та запити супервізантів, у контексті філософії адлеріанського підходу. **Методологія** дослідження включає аналіз і синтез теоретичної інформації. На основі системного розуміння обрано техніки адлеріанського напрямку з метою ефективного застосування в інтегративному підході супервізування. **Наукова новизна.** У статті проаналізовано особливості супервізійного супроводу в контексті взаємодії супервізора й супервізанта. Розглянуто ключові підходи й техніки до розуміння супервізійних стосунків, основну увагу звернено на залучення до інтегративної моделі супервізування філософії підходу А. Адлера та ключових концепцій напрямку індивідуальної психології. **Висновки.** Супервізійний стосунок охоплює різні ролі контакту й детермінує глибинні невідомі переживання супервізантів. Часто на супервізора проєктуються глибинні нарцистичні переживання, перед ним постають базові травмівні досвіди контакту, дискомфортні переживання щодо оцінковості консультативного чи психотерапевтичного процесу, оскільки завданням супервізора є допомогти психологу/психотерапевту активувати інтелектуальні й емоційні ресурси в роботі з клієнтом/пацієнтами. Таким чином, основною метою супервізування є професійний розвиток через моніторинг і поліпшення якості надання психологічної допомоги. У фокусі адлеріанської психології постають концепти, які, безумовно, є вкрай значимими в супервізуванні, особливо психологів-початківців, зокрема, на етапі формування ідентичності психолога чи психотерапевта як складника професійної належності, узгодженості й підтримування позитивної професійної Я-концепції, як профілактики професійного вигорання й втрати мотивації до провадження психологічної практики.

Ключові слова: супервізія, супервізійний супровід, функції супервізії, етапи й техніки супервізування, індивідуальна психологія А. Адлера.

Marianna KOMPANOVYCH

Candidate of Psychological Sciences,

Head of the Department of Psychology and Social and Humanitarian Sciences,

The Lviv Institute of the Private Joint Stock Company "Higher education institution

"The Interregional Academy of Personnel Management"

mari.kompanovuch@gmail.com

ORCID: 0000-0002-7670-1714

Olena PETRYNYCH

Assistant Professor at the Department of Psychology and Social and Humanitarian Sciences,

The Lviv Institute of the Private Joint Stock Company "Higher education institution

"The Interregional Academy of Personnel Management"

petrunuch@ukr.net

ORCID: 0000-0002-6426-5548

FEATURES OF APPLICATION IN THE INTEGRATIVE MODEL OF SUPERVISION OF THE IDEAS OF INDIVIDUAL PSYCHOLOGY OF A. ADLER

Abstract. Purpose of the article: the article is devoted to the theoretical exploration of the basic principles and methodology of supervision, ways to understand and describe the supervision process, taking into account the needs and requests of supervisees, in the context of the philosophy of the Adlerian approach. **Methodology.** Includes analysis and synthesis of theoretical information. Based on a systemic understanding, Adlerian techniques were selected for effective application in an integrative supervision approach. **Scientific novelty.** The article analyzes the features of supervisory support in the context of the interaction between the supervisor and the supervisee. Key approaches and techniques for understanding supervisory problems are considered, with the main attention paid to the inclusion of the philosophy of A. Adler's approach and key concepts of the direction of individual psychology in the integrative model of supervision. **Conclusions.** The supervisory relationship encompasses various roles of contact and determines the deep unconscious experiences of supervisees. Often, deep narcissistic experiences are projected onto the supervisor; basic traumatic experiences of contact, and uncomfortable experiences regarding the evaluation of the consultative or psychotherapeutic process appear. Since the task of the supervisor is to help the psychologist/psychotherapist activate intellectual and emotional resources in working with the client/patients, the main goal of supervision is professional development through monitoring and improving the quality of psychological care. Thus, the main goal of supervision is professional development through monitoring and improving the quality of psychological care. The focus of Adlerian psychology is on concepts that are undoubtedly extremely important in supervision, especially for novice psychologists. In particular, at the stage of forming the identity of a psychologist or psychotherapist, as a component of professional affiliation, consistency and maintenance of a positive professional self-concept, as a prevention of professional burnout and loss of motivation to conduct psychological practice.

Key words: supervision, supervisory support, functions of supervision, stages and techniques of supervision, individual psychology of A. Adler.

Постановка проблеми. Супервізія широко використовується в психологічному консультуванні, психотерапії та інших напрямках підтримки психічного здоров'я. Основним завданням супервізії як інструмента професійного розвитку є моніторинг і поліпшення якості надання психологічної допомоги. А. Адлера пропонує погляд на філософію життя та психологічну допомогу крізь призму оптимізму, гуманності, орієнтовану на цінності психології рівності, співпраці, взаємної поваги й співчуття, що творить відчуття соціальної включеності.

Аналіз джерел та останніх досліджень. Супервізію як невід'ємний складник становлення психолога-практика досліджують

І.В. Астремська, І.В. Ушакова (2011; 2024), Г.В. Католик (2006; 2023), Я.В. Чаплак та Л.В. Кирилецька (2010), О.В. Сазонова (2020); проблему труднощів супервізування та специфіку стосунку із супервізантом описує К. Дж. Кварто, (2003); на дослідження ефективності моделей супервізування можна натрапити в працях В.Р. Берк, Р.К. Гудієр, С.Р. Газзард, (1998); Й. Ск'єрве, (2009); Н. Ладані, (2000); специфіку застосування ідей А. Адлера в супервізуванні описують такі дослідники, як Дж.Н. Борншоєр-Босвелл, Р.Е. Ваттс (2013), Д.Л. Маккарті, Д.Д. Крістіан, Т. Стефурак (2023) та Х. Райлі (2023).

Мета статті полягає в теоретичному дослідженні основних засад і принципів супервізії,

опису процесу й етапів інтегративної моделі супервізування із застосуванням ідей індивідуальної психології А. Адлера; розгляді супервізійних технік адлеріанської філософії, таких як «Злови себе», «Якби...?», «Інтерпретація гіпотези: чи може бути що це...?» Проаналізовано доцільність їх застосування для формування професійної компетенції, розуміння контрперенесення й розширення стратегій мислення супервізантів.

Виклад основного матеріалу. Супервізійна практика призначена для виконання трьох пов'язаних між собою функцій:

1) нормативна функція моніторингу та забезпечення благополуччя клієнта, а також нагляду й оцінювання компетентності супервізанта;

2) відновлювальна функція підтримки особистого та професійного благополуччя супервізанта (уникнення вторинної травматизації в роботі з тяжким досвідом клієнтів, запобігання емоційному виснаженню тощо);

3) формувальна функція навчання та керівництва професійною практикою супервізанта [2].

За дослідженнями (К.Дж. Кварто, 2003), супервізори можуть упоратися з труднощами запиту багатоаспектності стосунку супервізанта, використовуючи такі підходи:

– реляційний (іменування, перевірка, налагодження, підтримка, передбачення, дослідження паралельного процесу, визнання помилок і моделювання);

– рефлексивний (сприяння рефлексії, збереження уважності й моніторингу, збереження терплячості й відкритості, опрацювання контрперенесення, регулярність супервізії та концептуалізація випадку);

– конфронтаційний (конфронтація умовно, конфронтація безпосередньо, відмова/припинення супервізії, звернення до персональної терапії та дерективність); уникання втручань (боротьба, утримання й відмова) [4].

Два короткі тематичні дослідження (Н. Ладані, М.Г. Константін, К. Міллер, К.Д. Еріксон і Дж.Л. Мьюз-Берк, 2000) ілюструють процес послідовного застосування цих стратегій для подолання труднощів. Дослідження підкреслює важливість реляційних стратегій для підтримання ефективного супервізійного альянсу, рефлексивних стратегій, осо-

бливо коли труднощі стосуються клінічного матеріалу та супервізійних стосунків, а також конфронтаційних стратегій з неконструктивними характеристиками й поведінкою супервізанта, які перешкоджають супервізії [5].

Незважаючи на важливість супервізії, дослідження показують, що може виникнути багато труднощів і що супервізанти нерідко відчувають шкоду від супервізії (М. Елліс, 2006; В. Рамос-Санчес 2002). Установлено, що проблематичний супровід характеризується конфронтаційною критикою, прямим приписуванням провини, нечіткими планами й інструктивними, а не інтерактивними навчальними процесами (Н. Ладані, 2004; О. Ретліфф, Е. Вамплер та У. Морріс, 2000). Широка теоретична категоризація критичних подій у супервізії (Н. Ладані, М. Фрідлендер та Р. Нельсон, 2005) надає часткову карту труднощів і включає: компетентність супервізанта, мультикультурні проблеми, рольові конфлікти, сексуальний потяг і непорозуміння, пов'язані зі статтю [4].

Типові труднощі, про які супервізори повідомляли в попередніх дослідженнях, включають компетентність супервізора, етичні проблеми й особистісні характеристики супервізора (М. Елліс, 2006; Р. Нельсон, Л. Барнс, П. Еванс та У. Тріджано, 2008) [4].

Особистісні характеристики супервізанта можуть підкріплювати інші труднощі та включати низьку емоційну обізнаність, проблеми з автономією, особистісні проблеми, професійну ідентичність, повагу до відмінностей світогляду клієнта й особисту мотивацію (М. Елліс, 2006), а також супротив, захисну позицію та негативні перенесення (Р. Нельсон, 2008) [2; 3].

Супервізійні стосунки, крім того, можуть викликати сильні контртрансферентні почуття в супервізорів. Джерела контрперенесення супервізора включають супервізію, міжособистісний стиль, контекст супервізії, невирішені проблеми супервізора, проблемну взаємодію між супервізантом і клієнтом або супервізованим і супервізором (Н. Ладані, В. Костянтин, К. Міллер, Н. Еріксон та М. М'юз-Берк, 2000), опозиційну поведінку супервізанта, пасивність, самозвеличення, особисту поведінку й еротичний потяг (О. Шард, 2009) [4].

Оскільки супервізія є за своєю суттю інтерактивним процесом, у якому суперві-

зор і супервізант спільно конструюють формування психологічної допомоги клієнту, які ґрунтуються на супервізійному альянсі, більшість труднощів потенційно можуть негативно вплинути на супервізійний альянс, що виявлено в деяких попередніх дослідженнях (Н. Ладані 2004, М. Елліс та М. Фрідлендер, 1999). Навпаки, проблеми в супервізійних стосунках можуть погіршити благополуччя та спроможність супервізанта. Коли практики, які мають супервізійний супровід, були розчаровані своїми супервізійними стосунками, їм важко було впоратися з несприятливими подіями, пов'язаними з клієнтом (О. Нанн та В. Казенс, 1997), вони відчували високий рівень відчаю та психологічних труднощів. Інші дослідження показують, що послаблення супервізійного альянсу впливає на розуміння й ефективну роботу з клієнтами, може призвести до уникнення супервізійного втручання (Р. Нельсон та М. Фрідлендер, 2001; М. Кварто, 2003). Настороженість, що виникає в результаті цього, може запобігти позитивному досвіду супроводу та сприяти небажанню шукати допомоги, навіть якщо це критично для клієнта (Н. Ладані, 1997) [5].

Труднощі в супервізійному супроводі можуть призвести до конфліктів і припинення супервізійних стосунків, тому важливо дослідити, як можна успішно впоратися з такими труднощами. Дослідження (Р. Нельсон, 2008) експертів-супервізорів показало, що, незважаючи на те що вони незручно сприймали конфлікти із супервізантами, вони наголошують на тому, що досвід їхнього вирішення є дуже важливим і продуктивним для подальшої співпраці.

Однак дослідження супервізорів (О. Шард, 2009) показують, що використання непрямих втручань доцільне, таких як моделювання, слухання, опитування та проведення загальних теоретичних/методологічних обговорень перед вирішенням конкретних завдань, особливо коли необхідно вирішити питання особистого стилю та якостей супервізанта. Також індуктивність спільного мислення зменшує занепокоєння супервізантів (І. Бернарда та Т. Гудієра, 2009), особливо стосовно управління сильним контрперенесенням, супервізори дають зворотній зв'язок про використання таких стратегій, як опрацювання досвіду з колегами або саморефлексії (Н. Ладані, 2000) [4].

Для філософії підходу А. Адлера психологічна допомога полягала у спробі зрозуміти те, як особистість сприймає і переживає світ. Індивідуальна психологія А. Адлера також відома як адлеріанська психотерапія, є короткостроковою, цілеспрямованою, психодинамічно орієнтованою психологічною допомогою.

Індивідуальна психологія А. Адлера зосереджується на природних почуттях неповноцінності й впливі суспільства на особистість. Адлеріанська філософія психологічної допомоги спрямована на розвиток особистості індивіда, водночас визначаючи взаємозв'язок індивіда із суспільством, зосереджується на прагненні особистості до успіху, у зв'язку з іншими й відчутті належності до спільноти та внеску в загальне благо на користь суспільства. У ній наголошується на розумінні людини загалом, розгляді її симптомів у контексті всього її життєвого шляху за принципом холістичності, єдності тілесного й емоційного потенціалу, який функціонує спільно для задоволення мети людини [5].

Ключовими елементами підходу індивідуальної психології А. Адлера є розуміння індивіда у зв'язку з його навколишнім середовищем (суспільством), пошук життєвої мети людини (плану життя) у відповідь на природне почуття неповноцінності, компенсація уявної слабкості та вплив дитинства на дорослу особистість. Пізнаючи людину в адлеріанському підході, психолог/психотерапевт розглядає важливість порядку народження й виховання в дитинстві. Однак адлерівська філософія психологічної допомоги орієнтована на майбутнє. Відповідно, замість того, щоб затримуватися в минулому, шукаючи причину проблеми, фахівець, який працює в адлеріанському підході, зосереджується на зростанні в майбутньому, усвідомивши унікальний стиль життя людини, орієнтується працюючи на змінами [7].

Індивідуальна психологія А. Адлера є способом бачення за проявами симптомів ширшу панораму соціального взаємозв'язку та спільноти. Ідеї А. Адлера актуалізують розуміння й усвідомлення того, що кожна людина є автором власного життя, а отже, і відповідальності.

У концепції підходу А. Адлера й розуміння станів людини підкреслення важливості соціального інтересу та прагнення до визнання

й значимості залишило важливий доробок для психотерапевтичної думки. Крізь призму адлеріанського підходу клієнта заохочують досліджувати його життєві плани, цілі, сценарії та стиль життя на загал, протистояти вигаданим фіналам і сміливо переписувати нормативи приватної логіки для відчуття психічного здоров'я та самореалізації.

Ключова мета адлеріанського підходу – знайти значуще місце або належність до соціальної групи. Проблеми особистості в основному розглядаються через соціальну призму, тобто те, як особистість ставиться до інших. Здатність співпрацювати й робити внесок у суспільні процеси є показником соціального інтересу та психічного здоров'я. Добре пристосована особистість орієнтується й поводить відповідно до контексту соціальної ситуації. Непристосована особистість має хибні уявлення про своє місце в групі, почуття ізоляції, неповноцінності та помилкові цілі, які є компенсацією цих почуттів. Ідея про те, що особистості, які виростають з почуттям неповноцінності, яке компенсується розвитком унікального почуття вищості або прагненням до значущості (перехід від відчутного мінуса до уявного плюсу). З огляду на невід'ємну соціальну природу індивідів, це прагнення розглядається крізь призму соціального інтересу, щоб адекватно виконувати життєві завдання суспільно корисними способами або рухатися неефективною соціальною динамікою та жити у світі, який більше суперечить іншим, жити за власною приватною логікою й особистим прагненням до переваги [1; 6].

Оригінальний і загальний внесок А. Адлера в розуміння природи людини та її відносини зі світом може послугувати супервізором для навчання консультантів і проведення супервізії. Таким чином, усі конструкції й техніки А. Адлера мають потенціал для використання в супервізії, щоб допомогти побудувати конструктивні супервізійні стосунки, поліпшити теоретичне розуміння супервізантів, сприяти клінічній компетентності супервізантів і виховати соціально корисні характери [5; 7].

Реалістичність відіграє вирішальну роль у розвитку способу життя клієнта, тобто стратегії, які він або вона використовує для вирішення завдань життя. При дослідженні в терапевтичному середовищі ці принципи й поняття

корисні не тільки для консультантів і клієнтів, а й для супервізора та супервізанта в контексті супервізії.

Цілі, які використовуються в процесі консультування чи психотерапії в цьому напрямі, також можуть бути застосовані до супервізійного процесу. Таким чином, цілі супервізії можуть включати таке:

- дослідження приватної логіки;
- оцінювання помилкових переконань;
- дослідження ранніх спогадів [1].

Кожна із цих цілей безпосередньо стосується компетентності консультанта та розвитку його навичок, а також терапевтичних стосунків, які розвиваються з клієнтами. Хоча ці цілі супервізії не є всеохопними, вони забезпечують основу адлеріанської спрямованості психологічної допомоги, з якою супервізори можуть працювати.

Адлеріанська модель супервізії має паралельно чотири етапи, як і модель адлеріанського консультування. У консультуванні чотири етапи, що включають фасилітацію терапевтичних стосунків, вивчення стилю життя клієнта, фасилітацію розуміння способу життя клієнта, а також переорієнтацію та перенавчання клієнта нового способу життя, допомагаючи клієнтам розглянути альтернативи сприйняття й поведінки та розвиток більш здорового, адаптованого функціонування.

На першому етапі супервізор допомагає супервізантам зрозуміти й вибрати «стиль консультування» й теоретичну орієнтацію, щоб допомогти клієнту зрозуміти його спосіб життя.

На другому етапі супервізор допомагає супервізантам зрозуміти причини їх обрання й ідентифікацію з професією психолога та їх переконання й цілі для себе як консультанта та для своїх клієнтів.

На третьому етапі супервізування супервізор працює із супервізантами, щоб зрозуміти наскільки дії допомоги є частиною помилкових цілей супервізантів.

Коли супервізор зможе визначити, як такі дії допомоги можуть стримувати зростання клієнта або перешкоджати терапевтичним стосункам, він допомагає їм розвивати нову, здорову, продуктивну поведінку консультування. Ця мета третього етапу може бути досягнута шляхом посилення саморефлексії й оціню-

вання навичок супервізантів, що потім може призвести до їх більшої автономії.

На останньому етапі супервізії супервізанти демонструють, практикують та ефективніше інтегрують різноманіття відповідей і поведінки до свого репертуару застосовуваних прийомів. Таким чином, супервізанти починають розпізнавати, які дії є не ефективними, і самостійно їх відслідковувати [1].

Одна з головних цілей адлеріанської моделі супервізії є побудова міцних стосунків співпраці, які будуються на взаємній довірі, повазі й меті допомоги супервізантам стати більш ефективними професіоналами.

Цей підхід є утилітарним, оскільки оснований на рівності супервізора й супервізанта, які спільно працюють над досягненням цілей. Цей конструктивний обмін заохочує брати на себе відповідальність за свій професійний розвиток і зростання та зменшує ймовірність супротиву.

Т. Дрейкурс описав супротив як зсув або розбіжність цілей між консультантом і клієнтом або між супервізантом і супервізором. Таким чином, супервізорам необхідно постійно працювати над побудовою егалітарних стосунків і залученням до співпраці супервізанта для процесу узгодження цілей у супервізії [1].

Заохочення також є центральним принципом терапії А. Адлера в межах процесу супервізії, заохочення передбачає активне слухання, демонстрацію поваги та прийняття, зосередження на активах і здібностях, визнання зусилля й рух до цілей, породжуючи надію, оптимістичне сприйняття та бачення із застосуванням гумору. Застосування заохочення супервізором дає відчуття безпеки при обговоренні своїх думок, побоювань і проблем. Ці атрибути повинні поширюватися на стосунки в супервізії й часто допомагають зменшити напруження між супервізором і супервізантом, даючи тим самим змогу висловлювати свої почуття й думки та йти на ризик під час процесу супервізії.

Супервізор, орієнтований на методологію підходу А. Адлера, може застосувати техніку «Злови себе». Це корисна техніка для обговорення, які негативні моделі мислення супервізанта були не ефективними в спілкуванні з клієнтом. У міру того як супервізанти стають більш усвідомленими у своїх помилкових

переконаваннях і неефективній поведінці під час консультування, вони можуть обговорювати із супервізором ефективну поведінку або проговорювати самодіалоги, які можна використовувати під час наступних консультацій. Згодом супервізанти спроможні здійснювати самоконтроль і ловити себе на неефективних, помилкових стратегіях, а отже, приймати свідомі рішення формулювати більш продуктивні думки та поведінку з клієнтом уже без керівництва супервізора.

Ще одна ефективна техніка адлеріанської супервізії «Якби...?». Ця техніка розроблена, щоб допомогти клієнтам «діяти так, ніби їхні страхи не стануться». Техніка «Якби...?» може бути ефективним методом навчання заохочення супервізанта бути впевненим консультантом з різними типами клієнтів і різними запитам.

Також доречним є застосування такої техніки, як інтерпретація гіпотез. Інтерпретації гіпотез використовуються, щоб допомогти супервізантам розпізнати мету й мотивацію їхньої поведінки та дослідити відчуття, що виникають у консультанта до клієнтів. Вони зазвичай використовуються під час фази оцінювання й аналізу консультування. Консультант може сказати, «Мені цікаво, чи...?», «Чи може бути, що це...?», «Чи можливо що...?», перш ніж пропонувати обґрунтоване припущення чи здогадку. Це дає змогу обробити гіпотезу та дійти власного висновку про його точність. Умовно формулюючи це, супервізор заохочує супервізанта пояснювати власні думки та обговорювати їх [1].

Ця техніка використовується для того, щоб допомогти супервізантам отримати уявлення й усвідомлення своєї поведінки, почуттів, думок чи переконань. Інтерпретація гіпотез може бути використана для допомоги в розгляді нової точки зору на проблему й початку вироблення альтернативної поведінки, почуттів, думок або переконань.

Використовуючи ці техніки супервізори допомагають супервізантам стати більш автономними та незалежними в критичному мисленні щодо клієнтів і власних навичок консультування, а отже, підвищення власної впевненості.

Надалі розвиваючи навички висунування попередніх гіпотез, консультанти можуть опанувати навички кращого розуміння мотивації

поведінки клієнтів і досліджувати їхні відчуття та ідеї разом під час консультації.

Використання в консультуванні ранніх спогадів клієнтів дають змогу дослідити погляди, переконання й почуття, які обмежують здорову, продуктивну поведінку. Під час процесу пригадування вони мають змогу досліджувати мотиви та моделі стосунків у терапевтичних стосунках, які заважають зростанню як для себе, так і для свого клієнта.

Висновки. Супервізія є невід’ємною частиною консультування/психотерапії. Вона допомагає фахівцю вдосконалювати свої навички, концептуалізувати процеси клієнтів та ефективно надавати психологічну допомогу. Супервізор повинен бути компетентним і досвідче-

ним практиком, який має знання й теоретичні орієнтації, володіє техніками та методами роботи з різними запитами клієнтів.

Отже, супервізори, застосовуючи в інтегративній моделі адлеріанський напрям, повинні сформувані особисту філософію супервізії, уміти продемонструвати її використання з моделлю супервізантів під час роботи з метою моніторингу їхнього розвитку та продуктивності.

Подальша перспектива досліджень зорієнтована на застосування інтегративної моделі супервізування, зокрема інтегрування ідей адлеріанського підходу, для провадження й вивчення супервізійного супроводу клінічних психологів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Bornsheuer-Boswell J.N., Polonyi M.M., Watts R.E. Integrating Adlerian and Integrated Developmental Model Approaches to Supervision of Counseling Trainees. *Journal of Individual Psychology*. 2013. № 69. P. 328–343.
2. De Haan E., Regouin W. Being supervised: a guide for supervisees. London : Routledge (2nd Edition), 2023. P. 144.
3. Holloway E., Wolleat P.L. Supervision: The pragmatics of empowerment. *Journal of Educational and Psychological Consultation*, 1994. № 5(1). P. 23–43.
4. Lambers E. Supervision in person-centered therapy: Facilitating congruence. *Mearns E., Thorne B. (Eds.). Person-centered therapy today: New frontiers in theory and practice*. London : Sage, 2000. P. 196–211.
5. McCarty D.L., Christian D.D., Stefurak T. Adlerian-informed supervision: Protecting counselors from burnout and improving client outcomes in the juvenile justice system. *Psychological Services*. 2023. № 20(2). P. 318–325.
6. Riley H. Alfred Adler’s Theories Of Individual Psychology And Adlerian Therapy. *Simply Psychology*. 2023. URL: <https://psychologyfanatic.com/individual-psychology/>.
7. Qu X., Luke M. A critical review of Adlerian supervision: Illuminating the untapped potential. *Journal of Counselor Preparation and Supervision*. 2022. URL: <https://digitalcommons.sacredheart.edu/jcps/vol15/iss2/4/>.

REFERENCES:

1. Bornsheuer-Boswell, J.N., Polonyi, M.M. & Watts, R.E. (2013). Integrating Adlerian and Integrated Developmental Model Approaches to Supervision of Counseling Trainees. *Journal of Individual Psychology*, 69, 328–343 [in English].
2. De, Haan, E. & Regouin, W. (2023). Being supervised: a guide for supervisees. London: Routledge (2nd Edition). P. 144 [in English].
3. Holloway, E., & Wolleat, P. L. (1994). Supervision: The pragmatics of empowerment. *Journal of Educational and Psychological Consultation*, 5(1), 23–43 [in English].
4. Lambers, E. (2000). Supervision in person-centered therapy: Facilitating congruence. In E. Mearns & B. Thorne (Eds.), *Person-centered therapy today: New frontiers in theory and practice* London: Sage, 196–211 [in English].
5. McCarty, D.L., Christian, D.D. & Stefurak, T. (2023) Adlerian-informed supervision: Protecting counselors from burnout and improving client outcomes in the juvenile justice system. *Psychological Services*, 20(2), 318–325 [in English].
6. Riley, H. (2023). Alfred Adler’s Theories Of Individual Psychology And Adlerian Therapy. *Simply Psychology*. Retrieved from: <https://psychologyfanatic.com/individual-psychology/>.
7. Qu, X., & Luke, M. (2022). A critical review of Adlerian supervision: Illuminating the untapped potential. *Journal of Counselor Preparation and Supervision*, 15(2). Retrieved from: <https://digitalcommons.sacredheart.edu/jcps/vol15/iss2/4/>.

Дата надходження статті: 31.07.2025

Дата прийняття статті: 29.08.2025

Опубліковано: 27.10.2025